

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

w roku akademickim 2021/2022

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

Sprawozdanie obejmuje wszystkie formy studiów i poziomy kształcenia (stacjonarne i niestacjonarne: jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, studia doktoranckie i studia podyplomowe).

Liczba studentów łącznie: 984

w tym:

na studiach stacjonarnych: 984

na studiach niestacjonarnych: 0

Liczba uczestników studiów doktoranckich: 27

Liczba uczestników studiów podyplomowych: 67

Stan z dnia 12.10.2022

1. MONITOROWANIE KOMPETENCJI I DOŚWIADCZENIA ORAZ KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH ORAZ INNYCH OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZE STUDENTAMI I DOKTORANTAMI

Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, doktorantami i słuchaczami studiów podyplomowych na Wydziale Filologicznym (WF) odbywa się według kryteriów zawartych w § 4 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

1) systematyczna analiza i ocena pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich

W roku akademickim 2021/2022 bezpośredni nadzór nad organizacją pracy dydaktycznej na WF sprawowali Pełnomocnicy Dziekana Wydziału Filologicznego UwB ds. kierunku filologia (dr A. Romanik, dr B. Wszyńska) i filologia polska (dr hab. P. Stasiewicz (od 01.01.2022 dr hab. M. Leś) we współpracy z kierownikami poszczególnych katedr i zakładów. Działania monitorujące na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na WF podejmował Wydziałowy zespół do spraw jakości kształcenia w kooperacji z Kierunkowymi zespołami dydaktycznymi.

W roku akademickim 2021/2022 systematyczna analiza i ocena kadry badawczo-dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich w zakresie działań naukowych odbywała się na podstawie informacji składanych co roku przez nauczycieli akademickich do kierowników katedr i zakładów oraz do Dyrekcji Kolegium Językoznawstwa i Kolegium Literaturoznawstwa. Na WF nie funkcjonuje natomiast formalna coroczna analiza i ocena kadry dydaktycznej (odbywa się ona tylko w czasie oceny okresowej pracowników i w trakcie hospitacji wybranych osób). Niesformalizowany monitoring pracowników dydaktycznych prowadzą Pełnomocnicy Dziekana ds. Dydaktyki.

W trosce o samorozwój pracownicy WF aktywnie uczestniczyli w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym (szczegółowe dane posiadają kierownicy zakładów i katedr oraz dyrekcje poszczególnych kolegiów). Ponadto w celu rozszerzenia kompetencji dydaktycznych, w tym nabycia odpowiednich umiejętności korzystania z technologii nauczania zdalnego, wykładowcy uczestniczyli w wielu szkoleniach, warsztatach, konferencjach dydaktycznych. Władze wydziału i uczelni zadbały o edukację pracowników w zakresie sprawnej obsługi platformy edukacyjnej *Eduportal* wykorzystywanej w dydaktyce od października 2021 roku. Zorganizowano następujące cykle szkoleń: *Zwiększenie dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami – szkolenie świadomościowe*, *Wsparcie studentów/ek z zaburzeniami psychicznymi*, *Dostosowanie materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami*. Organizatorem tych szkoleń była Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego.

W roku akademickim 2021/2022 pracownicy podejmowali także indywidualne inicjatywy podwyższenia kompetencji zawodowych. Wzięli oni udział w krajowych i zagranicznych przedsięwzięciach (szkoleniach metodycznych, kursach kwalifikacyjnych, konferencjach dydaktycznych, warsztatach) przygotowujących nauczyciela akademickiego do efektywnego wykonywania zadań w procesie dydaktycznym. Tematyka odbytych spotkań edukacyjnych oscylowała wokół następujących zagadnień: praktyczne sposoby rozwijania zainteresowań młodzieży na lekcjach języka rosyjskiego, współczesna literatura rosyjska dla dzieci i o dzieciach, modele edukacyjne promocji kultury rosyjskiej, kreatywność i innowacyjne metody w edukacji językowej, efektywne nauczanie w czasie pandemii koronawirusa, edukacja zdalna w pigułce, wykorzystywanie nowoczesnych technologii do motywacji studenta, nadanie lekcji przystępnej formy odbioru, stres w pracy i mobbing w miejscu pracy, tutoring naukowy i rozwojowy, partnerstwa strategiczne dla szkolnictwa wyższego, innowacje w edukacji, testowanie uczniów i in. Organizatorami tych przedsięwzięć byli m.in. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, UwB, Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, Okręgowy Inspektorat Pracy w Białymstoku, PWN, OUP, Instytut Rozwoju Nauczycieli Macmillan Education, Europass Teacher Academy we Florencji.

Z inicjatywy Zakładu Językoznawstwa Interkulturowego i Glottodydaktyki zorganizowano szkolenie metodyczne online *Rozbij rutynę na zajęciach PNJR – o praktycznym zastosowaniu aplikacji komputerowych* (08 lutego 2022 r.). Było ono skierowane głównie do pracowników rusycystyki prowadzących zajęcia z przedmiotu *praktyczna nauka języka rosyjskiego*. Prelegentem była dr Maryna Michaluk. Udział w szkoleniu wzięło 15 osób.

Na prośbę zainteresowanych pracowników na WF odbyło się szkolenie pt. „Wprowadzenie do statystycznej analizy danych oprogramowania” prowadzone przez dra M. Muszyńskiego, którego celem było doskonalenie warsztatu badawczego pracowników

naukowych w zakresie badań ilościowych, a w konsekwencji również lepsze wsparcie metodologiczne seminarzystów. Szkolenie obejmowało 30h zajęć stacjonarnych oraz 30 h konsultacji.

Wysokie kompetencje dydaktyczne i doświadczenie zawodowe pracowników WF pozwoliło na wydanie pomocy dydaktycznych, nawiązywanie kontaktów oraz współpracę z instytucjami oświatowymi i kulturalnymi z województwa podlaskiego. Włączyli się w realizację zadania 6 w programie Regionalna Inicjatywa Doskonałości: „Realizacja badań ukierunkowanych na nowoczesne metody dydaktyczne podnoszące jakość kształcenia” (wydanie monografii: *Kształcenie filologiczne. Od teorii do praktyki*, pod red. M. Karolczuk, E. Lewickiej-Mroczek, K. Sawickiej-Mierzyńskiej, Białystok 2021). Pracownicy filologii polskiej ściśle współpracowali z Centrum Edukacji Nauczycieli (w Białymstoku i Suwałkach), Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego, Podlaskim Instytutem Kultury, Instytutem Pamięci Narodowej, bibliotekami naukowymi i publicznymi, muzeami, archiwami województwa podlaskiego oraz szkołami. Ponadto wykładowcy zasiadają w jury konkursów (m.in. w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego), w kapitułach nagród literackich, organizują festiwale literackie, prowadzą spotkania autorskie, uczestniczą w panelach dyskusyjnych, wygłaszają wykłady, prowadzą kursy doskonalące dla nauczycieli, a także współpracują z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łomży, wspierają merytorycznie organizację Olimpiady Literatury i Języka Polskiego na szczeblu okręgowym.

W wyniku wybuchu wojny na Ukrainie w lutym 2022 roku i dużego ruchu emigracyjnego ludności zza wschodniej granicy, zaistniała potrzeba przystosowania uchodźców do nowej polskiej lingwokultury. W związku z tym faktem pracownicy WF uczestniczyli także w przedsięwzięciach przygotowujących wykładowców do nauczania języka polskiego jako obcego, których celem było ułatwienie uchodźcom adaptacji w Polsce. Mowa tu o warsztatach metodycznych *Jak zacząć uczyć uchodźców z Ukrainy języka polskiego?*, kursie doskonalącym *Nauczanie języka polskiego jako obcego. Podstawy metodyki*, oraz szkoleniu dla wolontariuszy wspierających uchodźców (online) – w zakresie podstaw pomocy psychologicznej i interwencji kryzysowej w obszarze wsparcia uchodźców z zakresie specyfiki pracy z dzieckiem, młodzieżą i rodzicem oraz specyfiki pracy z osobą w kryzysie.

Należy zauważyć niedostateczne możliwości awansu zawodowego dla pracowników badawczo-dydaktycznych poniżej stopnia doktora habilitowanego i pracowników dydaktycznych wśród neofilologów. W ostatnim roku awans uzyskały dwie osoby: dr A. Dziok-Łazarecka – przeniesienie ze stanowiska lektora na stanowisko asystenta dydaktycznego, po uzyskaniu stopnia doktora i dr Anna Karczewska – przeniesienie ze stanowiska asystenta badawczo-dydaktycznego na stanowisko adiunkta badawczo-dydaktycznego. Wśród kadry neofilologii są pracownicy z tytułem doktora zatrudnieni na stanowisku lektora, którzy prowadzą zajęcia seminaryjne, a także pracownicy, którzy, pomimo wysokich kwalifikacji dydaktycznych i zaangażowania organizacyjnego, od kilkunastu lat pozostają na stanowisku lektora. Ponadto zatrudnianie wysoko wykwalifikowanych pracowników z dużym doświadczeniem badawczym zajmujących się pracą naukową i zatrudnionych na stanowisku dydaktycznym wpływa negatywnie na rozwój nauki i dbałość o jakość kształcenia.

2) systematyczna analiza i ocena obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia ze studentami i doktorantami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami

W roku akademickim 2021/2022 bezpośredni nadzór nad organizacją pracy dydaktycznej na WF sprawowali Pełnomocnicy Dziekana Wydziału Filologicznego UwB we współpracy z kierownikami poszczególnych katedr i zakładów.

Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów były przydzielane z uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych pracowników, ich specjalizacji naukowych oraz doświadczenia zawodowego. Wykłady oraz seminaria licencjackie i magisterskie były obsadzone przez pracowników samodzielnych, a w niektórych przypadkach za aprobatą Rady Wydziału – przez doktorów.

Na filologii rosyjskiej niewielką część zajęć powierzono pracownikom innych jednostek (np. Katedra Teologii Prawosławnej, Zakład Hermeneutyki i Translatoryki Filozoficznej).

Należy podkreślić, że na kierunku filologia: moduły neofilologiczne odczuwalny jest brak pracowników samodzielnych, szczególnie z zakresu językoznawstwa (w związku z tym po uzyskaniu zgody Rady Wydziału, wykłady oraz seminaria na studiach I i II stopnia prowadzili niesamodzielni pracownicy naukowci). Na kierunkach neofilologicznych brakowało również etatowych pracowników dydaktycznych. Wiele zajęć powierzono zatem pracownikom spoza Wydziału Filologicznego, np. pracownikom Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Instytutu Informatyki i Wydziału Nauk o Edukacji UwB. Część zajęć także za zgodą Rady Wydziału była prowadzona przez specjalistów z zewnątrz, współpracujących z Wydziałem Filologicznym.

Na filologii polskiej przy doborze kadry do przedmiotów z bloków fakultatywnych uwzględniano dodatkowe kwalifikacje pracowników, co umożliwiło zapewnienie wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych, np. ukończone kursy, innego (dodatkowego) kierunku studiów, studiów/kursów podyplomowych logopedycznych, edytorskich, z zakresu glottodydaktyki.

Monitoring pracy dydaktycznej (jakości zajęć dydaktycznych) odbywa się poprzez regularne przeprowadzanie ankiet studenckich (w stosunku do pracowników poddawanych ocenie okresowej), poprzez hospitacje zajęć przeprowadzanych przez Prodziekana ds. dydaktycznych dr E. Lewicką-Mroczek, kierowników katedr i zakładów oraz dyrekcję poszczególnych kolegiów. Wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć brane są pod uwagę między innymi przy ocenach okresowych pracowników. Nad merytoryczną jakością zajęć prowadzonych przez pracowników zewnętrznych czuwali etatowi nauczyciele akademicy – koordynatorzy przedmiotów i kierownicy Zakładów.

Programy nauczania na wszystkich specjalnościach są zgodne z obowiązującym prawem akademickim. Sylabusy poszczególnych przedmiotów są zgodne z obowiązującymi wzorcami zatwierdzonymi przez Senat (kontrola wewnętrzna – kierownicy katedr/zakładów) i udostępniane w formie elektronicznej w systemie USOS.

Rekomendacja 1: Zmiana polityki kadrowej w zakresie awansu zawodowego pracowników naukowo-badawczych i pracowników dydaktycznych neofilologii.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Ze względu na zwiększającą się liczbę studentów na filologiach obcych oraz chęć podnoszenia kwalifikacji i zdobywania kolejnych stopni awansu zawodowego przez nauczycieli należałoby zwiększyć liczbę etatów badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych w zrównoważonych proporcjach.

Realizacja: W roku 2021/22 rozpisano 5 konkursów na stanowisko lektora w zakresie językoznawstwa/literaturoznawstwa angielskiego, 1 konkurs na stanowisko adiunkta badawczo-dydaktycznego w zakresie literaturoznawstwa francuskiego i 1 konkurs na stanowisko profesora UwB w zakresie językoznawstwa angielskiego.

Rekomendacja 2: W związku ze zwiększającą się liczbą studentów z niepełnosprawnościami, studiujących na WF, należy zwiększyć ofertę szkoleń specjalistycznych i objąć nimi większą liczbę pracowników.

Realizacja: rekomendacja została zrealizowana w pełni. Władze uczelni zaproponowały pracownikom serię szkoleń świadomościowych, w których uczestniczyła większość pracowników Wydziału Filologicznego.

Rekomendacja 3: Stworzenie jednolitego arkusza sprawozdania podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich składanego raz w roku kierownikom zakładów i monitorowanie ich przez kierowników zakładów oraz pełnomocników dydaktycznych.

Realizacja: rekomendowana forma sprawozdania nie została wprowadzona do użytku.

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Nad prawidłowością przebiegu procesu dydaktycznego w roku akademickim 2021/2022 czuwali koordynatorzy poszczególnych przedmiotów, kierownicy katedr i zakładów, kierownicy studiów podyplomowych, kierownik studiów doktoranckich, członkowie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Pełnomocnicy Dziekana Wydziału Filologicznego UwB oraz Prodzikan ds. dydaktycznych – dr E. Lewicka-Mroczek.

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia na WF opiera się na analizie i ocenie programów studiów I, II, III stopnia i programów studiów podyplomowych oraz ich realizacji, odpowiednio do specyfiki kształcenia przez wyżej wymienione osoby. Na WF powołano Kierunkowe zespoły dydaktyczne (moduły polonistyczne: prof. dr hab. I. Szczepankowska, prof. dr hab. W. Wejs-Milewska, dr hab. J. Szerszunowicz, prof. UwB, dr hab. K. Sawicka-Mierzyńska, moduły neofilologiczne: dr B. Wszyńska, mgr E. Sacharewicz, dr E. Lewicka-Mroczek, dr D. Szymaniuk, dr E. Wajda, mgr E. Majewska, moduły rusycystyczne: dr J. Chomko, dr J. Dziedzic, dr E. Pańkowska) składające się z nauczycieli prowadzących zajęcia na poszczególnych kierunkach. Zespoły te dokonują analizy i oceny programów zgodnie z aktualną uchwałą:

- 1) zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni;
- 2) adekwatności programów studiów do zakładanych efektów uczenia;
- 3) zgodności programów studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowane do specyfiki profilu i formy studiów;
- 4) prawidłowości stosowania punktów ECTS;

- 5) zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów;
- 6) sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania;
- 7) systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się;
- 8) realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia odbywa się również na podstawie wyników ankiet ewaluacyjnych adresowanych do wszystkich studentów WF.

Koncepcja kształcenia na WF w pełni wpisuje się w założenia strategiczne Uniwersytetu w Białymstoku.

Charakterystyka kierunku studiów, sylwetka absolwenta, program i plan nauczania (tworzone zgodnie z sylwetką absolwenta), prawidłowość stosowania systemu ECTS kontrolowane są wewnętrznie oraz przez Dział Dydaktyki przed zatwierdzeniem programów nauczania przez Radę Wydziału i Senat. Realizowane treści programowe są opisane w sylabusach, sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się oraz punkty ECTS są zgodne z obowiązującym programem studiów i harmonogramem realizacji programu studiów dla poszczególnych specjalności i poziomów studiów. Obecnie obowiązujące plany i programy są opracowane na podstawie wytycznych *Uchwały Senatu UwB nr 2633 z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie wytycznych do przygotowywania projektów programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu*. W roku akademickim 2021/2022 w programach studiów nie wprowadzono żadnych merytorycznych zmian.

Sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się jest jasno sprecyzowany w stosownej dokumentacji (sylabusy, harmonogram realizacji programu studiów) i realizowany zgodnie z w/w zapisami. Studenci mają dostęp do informacji na temat stosowanych zasad oceniania – forma pisemna sylabusów poszczególnych przedmiotów dostępna jest w systemie USOS, aktualne programy studiów i harmonogramy realizacji programu studiów są umieszczone na stronie Wydziału Filologicznego UwB w zakładce „student – plany i programy studiów”. Wersja papierowa sylabusów jest udostępniana studentom w sekretariatach kolegiów. Ponadto każdy wykładowca jest zobowiązany w trakcie pierwszych zajęć przekazać studentowi niezbędne informacje dotyczące realizacji danego przedmiotu.

System weryfikacji końcowych efektów uczenia się oparty jest na tradycyjnych metodach oceniania stosowanych w szkolnictwie wyższym, zdefiniowanych w sylabusach, harmonogramach realizacji programu studiów. W raportowanym roku akademickim w związku ze zmianą trybu nauczania (stosowanie hybrydowej formy nauczania – wykłady w formie zdalnej, natomiast ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria w formie stacjonarnej) w systemie weryfikacji efektów kształcenia na poziomie całego wydziału wprowadzono formalne zmiany uwzględniające tryb pracy zdalnej lub stacjonarnej. Sposób weryfikacji końcowych efektów uczenia się był uzależniony od formy prowadzonych zajęć. Na przedmiotach realizowanych w systemie online weryfikowano efekty uczenia się za pośrednictwem platformy EduPortal, natomiast na przedmiotach realizowanych w formie stacjonarnej efekty weryfikowano także w trybie stacjonarnym na uczelni.

Studenci odbywają wymagane przez standardy kształcenia praktyki zawodowe w placówkach zgodnych z profilem studiów. Na filologii rosyjskiej nadzór nad realizacją

programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia sprawowały dwie koordynatorki: dr A. Alsztyniuk i dr K. Grabowska, na filologii polskiej dr E. Jurkowska, na filologii polskiej nauczycielskiej dr Sz. Trusewicz, na kierunkach neofilologicznych: dr A. Dziok-Łazarecka – studia I i II stopnia filologia angielska; mgr A. Jelska-Cydzik – studia I stopnia: filologia angielska z językiem niemieckim/z językiem hiszpańskim/z językiem rosyjskim i studia II stopnia: filologia angielska z elementami translatoryki; studia II stopnia: filologia obca nauczycielska – dr A. Sańczyk-Cruz (blok metodyczny), dr J. Borowik (blok psychologiczno-pedagogiczny) oraz mgr M. Aleturowicz – studia I stopnia filologie francuskie.

Przebieg każdej praktyki został udokumentowany w „karcie studenckich praktyk zawodowych”. Studenci odbywali praktyki zawodowe w placówkach, zgodnych z profilem studiów (instytucje kultury, redakcje, biura podróży, wydawnictwa, hotele, biura tłumaczeń, placówki oświatowe). Studenci wyszukali samodzielnie miejsca odbywania praktyk, korzystając z pomocy opiekunów praktyk. Program praktyk realizowany jest w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Na WF funkcjonuje i stosowany jest system antyplagiatowy (JSA).

Ważnymi elementami procesu kształcenia uniwersyteckiego obok realizowania programu nauczania i praktyk jest działalność kół naukowych, a także możliwość udziału studentów w wykładach otwartych i projektach naukowo-dydaktycznych.

Podsumowując, monitoring procesu kształcenia pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków: koncepcja kształcenia na WF w pełni wpisuje się w założenia strategiczne Uniwersytetu w Białymstoku; programy studiów są adekwatne do zakładanych efektów uczenia się na wszystkich kierunkach; programy studiów (w tym formy prowadzonych zajęć) są zgodne z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowane do specyfiki profilu i formy studiów na wszystkich kierunkach prowadzonych na WF; punkty ECTS są prawidłowo stosowane; występuje zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów na wszystkich kierunkach prowadzonych na Wydziale; sposób i system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się jest jasno określony; studenci i uczestnicy studiów podyplomowych mają dostęp do informacji na temat stosowanych zasad oceniania; praktyki są realizowane w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Rekomendacja 1: Udostępnienie programu statystycznego SSPS dla studentów studiów II stopnia prowadzących badania językoznawcze. Umiejętność posługiwania się narzędziami do analizy ilościowej zwiększy jakość badań prowadzonych przez studentów.

Rekomendacja 2: Zakup oprogramowania do jakościowej analizy danych językoznawczych (NVivo).

Realizacja rekomendacji WZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Wprowadzenie zajęć z analizy statystycznej i nowoczesnych narzędzi badawczych wykorzystywanych w badaniach językoznawczych (np. oprogramowania SPSS, Sketch Engine) dla studentów na wszystkich stopniach studiów.

Realizacja: rekomendacja nie została zrealizowana.

Rekomendacja 2: Zakup oprogramowania do ilościowej i jakościowej analizy danych językoznawczych.

Realizacja: rekomendacja nie została zrealizowana.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych odbywa się na podstawie hospitacji oraz ankietowania studentów, tj. według kryteriów zawartych w § 6 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.*

Na wniosek Dziekana hospitacje przeprowadzają kierownicy katedr i zakładów, dyrekcja poszczególnych kolegiów, a także Dziekan, stosując przy tym zasady określone w § 7 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

W roku akademickim 2021/2022 przeprowadzono 5 hospitacji. Hospitacje przeprowadziła Prodziekan ds. dydaktycznych dr E. Lewicka-Mroczek. Zgodnie z ustaloną procedurą, w ciągu tygodnia hospitowani pracownicy przyjęli do wiadomości wynik oceny i zapoznali się z ewentualnymi zaleceniami.

Ocena jakości zajęć dydaktycznych jest regularnie wspomagana oceną studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, ma charakter dobrowolny, anonimowy i odbywa się za pośrednictwem ankiety dostępnej w systemie USOS po zakończeniu zajęć dydaktycznych z danego przedmiotu. Wyniki ankiet zawierają opinie na temat zajęć poszczególnych pracowników i są uwzględniane podczas oceny okresowej. Ankiety studenckie są zgodne z wzorcami zatwierdzonymi przez Radę Wydziału.

W roku akad. 2021/2022 wśród studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych dokonano badań ankietowych w zakresie oceny wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem. Poprzez system USOS udział w badaniach wzięło 340 osób (na 1010 studentów, którzy mogą wypełnić przynajmniej jedną ankietę), czyli 33,70% uprawnionych. Wypełnili oni 1755 ankiet, co stanowi 8,20 % liczby ankiet możliwych do wypełnienia. Oceniono 171 nauczycieli i 617 zajęć. Nauczyciele akademicy mają dostęp w USOS do wyników swoich ankiet za rok akad. 2021/22. Wgląd do ankiet ma również Wydziałowa Komisja Oceniająca (w czasie oceny danego pracownika).

Studenci byli również zachęceni do wypełniania ankiet ewaluacyjnych w USOS, między innymi przez Prodziekan ds. dydaktycznych dr E. Lewicką-Mroczek na spotkaniach ze starostami lat oraz przez korespondencję mailową. Jak pokazują wyniki ankiet ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród studentów WF 82% z nich uważa, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są odpowiednie. Przeciwnego zdania jest 18% ankietowanych. Studenci ocenili również poszczególne elementy procesu dydaktycznego (wykłady, ćwiczenia i konwersatoria, seminaria, przedmioty fakultatywne, lektoraty, warsztaty i laboratoria, praktyki, indywidualne konsultacje oraz celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania). Najlepiej (bardzo dobrze i dobrze) zostały ocenione konsultacje indywidualne oraz seminaria, najsłabiej natomiast (źle) wykłady.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów podlega ocenie zgodnie z § 9 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku. Ocena warunków kształcenia i organizacji studiów uwzględnia opinie studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych wyrażone w anonimowych ankietach.

W roku akad. 2021/2022 ankiety ewaluacyjne wypełniło jedynie 11 (na 287 uprawnionych) respondentów. Bardzo mała liczba uprawnionych oraz studentów, którzy wzięli udział w ankiecie wynika z niespodziewanego problemu technicznego, który umożliwił wypełnienie ankiet ewaluacyjnych jedynie studentom III roku studiów I stopnia i II roku studiów II stopnia. Zidentyfikowany problem został wyjaśniony i naprawiony w rok. akad. 2022/23.

W roku akademickim 2021/2022 śladem lat ubiegłych studenci WF korzystali ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej oraz z zasobów księgozbioru literatury przedmiotu, która znajduje się w kolekcjach poszczególnych zakładów. Biblioteka Uniwersytecka umożliwia studentom i pracownikom dostęp do swoich zasobów nie tylko w formie tradycyjnej, ale także online. Komputerowe bazy danych są w miarę możliwości aktualizowane pod kątem potrzeb pracowników, studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych. Biblioteka Uniwersytecka ma wykupiony dostęp do wydawnictw elektronicznych (pełnotekstowych i abstraktów), tworzy Repozytorium UwB, w którym znajdują się publikacje pracowników, doktorantów i studentów UwB, a także publikacje pokonferencyjne, artykuły z czasopism UwB oraz książki przygotowane przez wydawnictwa UwB. Biblioteka jest też w systemie ACADEMICA – Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych z zasobów Biblioteki Narodowej. Ponadto, studenci mają do dyspozycji ulokowaną w centrum miasta, blisko budynku uniwersyteckiego, bibliotekę wojewódzką – Książnicę Podlaską, która od 1997 r. otrzymuje egzemplarz obowiązkowy. W Czytelni Neofilologicznej studenci mogą korzystać z baz danych zakupionych przez uczelnię, na stronach: http://www.bg.uwb.edu.pl/?pid=Wydawnictwa_elektroniczne-czytelnia oraz <http://www.bg.uwb.edu.pl/eCzytelnia>. Studenci mogą również uzyskać dostęp do tych baz z komputerów domowych.

Praca Biblioteki Uniwersyteckiej została oceniona przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej. Bardzo dobrze i dobrze oceniono: dostępność literatury podstawowej (adekwatnie 45% i 36%), aktualność księgozbioru (36% i 18%), sprawność obsługi (54% i 18%), warunki pracy czytelni (72% i 9%), godziny otwarcia (36% i 18%), natomiast dostatecznie ocenione były możliwość korzystania z elektronicznych baz danych (45%). Były to odpowiedzi najczęściej występujące.

W roku akademickim 2021/2022 decyzją władz uczelni proces dydaktyczny przyjął hybrydową formę nauczania. Studenci realizując zajęcia w sposób stacjonarny korzystali z dostępnej infrastruktury (budynki przy ulicy Liniarskiego 3 oraz na PNZS 1). Jakość infrastruktury nie uległa zmianie w stosunku do wcześniej raportowanego okresu. Pracownie użytkowane przez rusycystów i polonistów są dostosowane do liczby studentów. Zastrzeżenia

nadal budzi jakość osprzętowania laboratoryjnego (s. 24) pozostającego do dyspozycji filologii rosyjskiej.

Warunki lokalowe, z których korzystają studenci neofilologii nie są zadowalające. W budynku przy ul. Liniarskiego wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe są wyposażone w laptopy i rzutniki multimedialne, wyjątek stanowi bardzo mała sala 1C. Sprzęt jest częściowo przestarzały i wymaga wymiany. Dwa laboratoria językowe również potrzebują usprawnienia. W budynku tym występowały problemy z połączeniem internetowym – nie we wszystkich salach działał sprawnie. Liczba sal zajęciowych nie jest wystarczająca na potrzeby studentów filologii angielskiej i francuskiej, a część pomieszczeń jest za mała. Liczba pokoi w budynku przy ul. Liniarskiego 3 przeznaczona dla pracowników jest również niewystarczająca. Decyzją Dziekana w roku akademickim 2021/2022 wszystkie wykłady na WF były prowadzone zdalnie. Wykłady odbywały się w formie zdalnej głównie z wykorzystaniem prywatnego osprzętowania technicznego i dostępu do prywatnych sieci internetowej na wniosek osoby, która chciała prowadzić zajęcia spoza budynku uczelni. Na podstawie złożonych wniosków wydział udostępniał pracownikom i studentom nieposiadającym odpowiednich warunków do pracy zdalnej zarówno sprzęt, jak i pracownie. Zajęcia zdalne odbywały się za pośrednictwem platformy edukacyjnej *Eduportal*. Dodatkowym wsparciem była też poczta USOS, którą wykorzystywano do kontaktów i korespondencji w relacjach „student – wykładowca”. Zajęcia w trybie online odbyły się zgodnie z rozkładem zajęć bez większych technicznych problemów, osiągnięto zakładane w programie studiów efekty uczenia się. 73% respondentów biorących udział w ankiecie ewaluacyjnej stoi na stanowisku, że zajęcia realizowane w formie zdalnej zostały przeprowadzone w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Jak pokazują wyniki ankiet ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród studentów WF, ok. 45% z nich wyraża przekonanie, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu nie jest wystarczająca. Przeciwnego zdania jest ok. 36% ankietowanych. Studenci ocenili również jakość infrastruktury dydaktycznej. Sale wykładowe i ćwiczeniowe zostały ocenione dobrze. Środki audiowizualne i multimedialne oraz wyposażenie laboratorium były najczęściej oceniane przeciętnie lub bardzo źle. Zdaniem studentów, w porównaniu z rokiem poprzednim, znacznie polepszył się dostęp do Internetu. Infrastrukturę wydziału tworzy też pracownia komputerowa. Na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej można konstatować, że studenci bardzo rzadko korzystają z pracowni komputerowej poza zajęciami ujętymi w rozkładzie zajęć i oceniają to miejsce albo dobrze albo nie mają zdania na temat jego funkcjonowania. Studenci WF ocenili też pracę dziekanatu. Wszyscy deklarują, że organizacja pracy dziekanatu umożliwia im załatwienie spraw (100% respondentów odpowiedziało zdecydowanie tak i raczej tak), otrzymują informacje dotyczące toku studiów (100%) oraz spraw stypendialnych (100%).

Wydział Filologiczny posiada własną stronę internetową, na której znajdują się stale aktualizowane informacje na temat kształcenia, tj. kierunków studiów, programów studiów, rozkładu zajęć dydaktycznych, wymiany studenckiej, dyżurów pracowników i in. Ponadto w systemie USOS umieszczone są sylabusy poszczególnych przedmiotów, które przedstawiają szczegółowy opis realizowanych treści, oczekiwane efekty uczenia się, sposoby ich weryfikacji, zasady zaliczenia przedmiotu itd.

Na podstawie wyników ankiety ewaluacyjnej można przyjąć, że strona internetowa zapewnia studentom m.in. uzyskanie wiedzy o kierunku studiów (odpowiedzi zdecydowanie

tak i raczej tak: 91%), programie studiów (91%), rozkładzie zajęć dydaktycznych (91%), możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany międzynarodowej (73%).

Monitoring organizacji zajęć prowadzą pełnomocnicy dydaktyczni Dziekana w ścisłej współpracy z planistami na poszczególnych kierunkach. Kontrola dotyczy zarówno odbywania zajęć zgodnie z obowiązującym rozkładem, ustalania zastępstw dydaktycznych oraz terminów i formy przekładanych zajęć. W przypadku zmiany formy odpracowywanych zajęć decyzję (pozwolenie) wydawała Prodziekan ds. dydaktycznych dr E. Lewicka-Mroczek na pisemny wniosek pracownika.

Od roku akad. 2021/2022 wszystkie zajęcia z bloku Praktyczna Nauka Języka Wiodącego (angielski, francuski) były prowadzone w grupach laboratoryjnych (min. 12 osób), co zwiększyło jakość prowadzonych ćwiczeń, ale także drugiego języka – rosyjskiego, niemieckiego i hiszpańskiego na modułach: filologia angielska z językiem hiszpańskim/rosyjskim/niemieckim. Rekrutacja na wszystkie zajęcia fakultatywne na I i II stopniu filologii angielskich (moduły doskonalenia językowego, moduły specjalizacyjne, seminaria dyplomowe i magisterskie) odbyła się elektronicznie przez USOS.

Na pytanie w ankiecie ewaluacyjnej, czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolona z odbywanych studiów, 10 respondentów odpowiedziało *zdecydowanie tak i raczej tak*, co stanowiło 91% odpowiedzi.

Anonimową ankietę ewaluacyjną oraz ankietę jakości zajęć dydaktycznych wypełniło 19 osób po zakończeniu Studiów Podyplomowych Animacji Czytelnictwa, Informacji Naukowej i Bibliotekarstwa (w czerwcu 2022 roku). Ankieta miała na celu zbadanie: poziomu zadowolenia słuchaczy/absolwentów z podjętych studiów; jakości kształcenia – przydatności poszczególnych przedmiotów, poziomu prowadzonych zajęć, metod nauczania, dostępności materiałów dydaktycznych. Ocenie poddano też poszczególnych wykładowców, a także stronę organizacyjną studiów podyplomowych (w tym sposoby komunikacji kierownika i sekretarza Studiów ze słuchaczami). 100% badanych zadeklarowało wysoki poziom zadowolenia z podjętych Studiów oraz sposobu ich organizacji, administrowania i komunikacji ze słuchaczami. Dobrze i bardzo dobrze oceniono dostępność materiałów dydaktycznych oraz stosowane przez wykładowców metody nauczania. Kilka osób zaznaczyło opcję, iż powinno być więcej zajęć praktycznych (9 osób). W roku akademickim 2021/22 zajęcia były prowadzone w trybie stacjonarnym. 10 osób wskazało, iż zajęcia zdalne nie są dobrą, efektywną formą na studiach podyplomowych (zwłaszcza ćwiczenia powinny odbywać się stacjonarnie).

Również poszczególni wykładowcy byli wysoko oceniani (ich kompetencje, sposób prowadzenia zajęć i postawa wobec słuchaczy), przeważały oceny bardzo dobre i dobre. Tylko w sporadycznych przypadkach pojawiły się noty dostateczne i niedostateczne (2 głosy dotyczyły postawy wykładowcy wobec słuchaczy).

Badani absolwenci uznali, iż Studia Podyplomowe Animacji Czytelnictwa, Informacji Naukowej i Czytelnictwa spełniły ich oczekiwania i są przydatną formą podnoszenia kwalifikacji zawodowych (Na pytanie „Czy wg Pani/Pana studia podyplomowe są przydatną formą podnoszenia kwalifikacji zawodowych?” odpowiedź „zdecydowanie tak” zaznaczyło 17 osób; „raczej tak” – 2 osoby).

Uczestnicy Studiów Podyplomowych Logopedycznych nie wypełniali ankiety ewaluacyjnej.

Rekomendacja 1: Poprawa warunków lokalowych (np. przez umożliwienie dostępu do sal na innych wydziałach).

Rekomendacja 2: Wymiana sprzętu (komputerów, rzutników, itp.), naprawa laboratorium językowego w s. 24 (Liniarskiego 3).

Rekomendacja 3: Usprawnienie dostępu internetowego (umożliwienie dostępu do szybkiego Internetu we wszystkich miejscach budynku na Liniarskiego 3).

Rekomendacja 4: Zaproszenie uczestników Studiów Podyplomowych Logopedycznych do wypełnienia ankiety ewaluacyjnej.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Poprawa warunków lokalowych (np. przez umożliwienie dostępu do sal na innych wydziałach)

Realizacja: rekomendacja nie została zrealizowana.

Rekomendacja 2: Usprawnienie sprzętu komputerowego i dostępu do Internetu ze szczególnym uwzględnieniem budynku na Liniarskiego 3 (hot spot umożliwiający dostęp do szybkiego Internetu we wszystkich miejscach).

Realizacja: dostęp do Internetu nieznacznie polepszył się w niektórych salach na Liniarskiego 3.

5. MONITOROWANIE WSPARCIA STUDENTÓW I DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia studentów i doktorantów dotyczy, zgodnie z § 11 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku, wsparcia dydaktycznego, naukowego, materialnego, wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami, i dostępności o formach wsparcia.

Studenci WF w procesie dydaktycznym mają zapewnione odpowiednie wsparcie zarówno ze strony wykładowców, władz wydziału i uczelni, a także administracji (sekretariatów dydaktycznych, dziekanatu, centralnej administracji uczelni). W roku akademickim 2021/2022 pracownicy odbywali regularne (cotygodniowe) konsultacje w trybie stacjonarnym, stwarzając studentom możliwość omówienia i/lub zaliczenia materiału objętego programem nauczania oraz wsparcia merytorycznego studentom zaangażowanym w działania naukowe. Informacja o terminie dyżurów pracowników znajdowała się na stronie internetowej wydziału.

Każdy rocznik studiów I i II stopnia posiadał opiekuna. Wykładowcy pełniący tę funkcję pozostawali w stałym kontakcie ze starostami danych lat. Opiekunowie organizowali także zebrania ze wszystkim studentami objętymi pieczęcią w celu przekazywania istotnych informacji dydaktycznych oraz w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez nich.

Nadzór nad realizacją programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia sprawowali koordynatorzy z poszczególnych kierunków (szczegóły w pkt 2. niniejszego dokumentu).

Studenci przejawiający zainteresowania i predyspozycje naukowe uzyskują merytoryczne wsparcie od promotorów seminariów dyplomowych, a także mogą rozwijać się pod opieką wykładowców w kołach naukowych.

Studenci angażują się w działalność kół naukowych: *Studenckie Koło Naukowe Rusycystów* (opiekunowie: dr W. Biegluk-Leś i dr J. Chomko), *Studenckie Koło Onomastyczne* (opiekunowie: prof. L. Dacewicz i dr J. Chomko), *Koło Naukowe Edytorów „Asterysk”* (opiekun: dr E. Jurkowska), *Koło Naukowe Klub Humanistów* (opiekunowie: dr hab. K. Korotkich, prof. UwB, dr E. Gorlewska), *Studenckie Koło Interkulturowe* (opiekun: dr S. Moroz), które zrzeszają studentów głównie z Wydziału Filologicznego, są też otwarte na obecność osób studiujących na innych kierunkach. Studenci podejmują współpracę również ze środowiskiem pozaakademickim, głównie przedstawicielami środowiska literackiego, ale także szkołami średnimi. W r. akad. 2021/2022 studenci przygotowali publikację maturalną *Nowa matura ustna z języka polskiego 2023. Przykładowe opracowania zagadnień egzaminacyjnych* (w recenzji) adresowaną do uczniów szkół średnich województwa podlaskiego przystępujących w 2023 roku do egzaminu dojrzałości. Są to przykładowe opracowania jawnych zagadnień egzaminacyjnych na maturę ustną z języka polskiego ogłoszonych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we wrześniu 2021 roku. Studenci wykonywali prace redakcyjne i korektorskie, skład, a także projekt okładki. Publikacja została zrecenzowana przez doradcę metodycznego z Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku oraz literaturoznawczynię z Uniwersytetu w Białymstoku. Jej druk został zaplanowany na jesień 2022 roku. Podjęte prace były w pewnym stopniu także kontynuacją warsztatów korektorskich i redakcyjnych prowadzonych już od kilku lat przez dr E. Gorlewską oraz dr E. Jurkowską. Dla studentów tego typu prace były dobrym podsumowaniem zagadnień szeroko rozumianego edytorstwa, a także miały na celu utrwalenie wiadomości i zdobytych już umiejętności. Członkowie obu kół zorganizowali I Studencką Sesję Naukową na temat: „Zbrodnia i kara – aspekty literackie, językowe, kulturowe”. Seminarium naukowe odbyło się 4 czerwca 2022 na Wydziale Filologicznym. Zaprezentowano pięć referatów z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa przygotowanych zarówno przez studentów, jak i opiekunki kół. W planach jest cykliczne organizowanie tego rodzaju spotkań oraz rozszerzenie ich formuły na ogólnopolską. Ponadto studenci kół pod kierunkiem opiekunów wykonywali korekty artykułów oraz prace redakcyjne do pisma Wydziału Filologicznego – „Próby. Nieregularnik Filologiczny” (nr 6, 7). SKN Klub Humanistów w roku akademickim 2021/2022 zorganizował IX Konkurs Literackim im. Anny Markowej, ogólnopolską konferencję naukową „Norwid wobec młodości” oraz ogólnopolską konferencję naukową „Anna Markowa – życie i twórczość”. Studenci zrzeszeni w kole przygotowują również publikacje pokonferencyjną „Norwid wobec młodości” (zajmują się opracowaniem merytorycznym książki, korektą tekstów i stroną organizacyjną przedsięwzięcia). Studenci ze wspomnianych kół naukowych zorganizowali zbiórkę charytatywną na rzecz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 w Białymstoku. Zebrane podczas zbiórki upominki zostały przekazane podopiecznych wspomnianego ośrodka. Dr T. Sawczuk naukowo wspierał dwie studentki filologii angielskiej, które były zainteresowane opublikowaniem artykułów naukowych w *Crossroads* i *A Journal of English Studies*. Dr J. Auron i dr B. Wyszynska zorganizowały wystawę prac (malarstwo, grafika) studentek i studentów WF pt. „Uważność”. Wystawę można było oglądać 9 maja 2022 w Bibliotece im. J. Giedroycia UwB.

Studenci Wydziału Filologicznego UwB tworzą recenzowane czasopismo „Próby. Nieregularnik Filologiczny”. Studenci wchodzi w skład zespołu redakcyjnego, mają znaczący wkład w powstawanie kolejnych numerów: są autorami publikowanych tekstów zarówno naukowych, jak i literackich, biorą także czynny udział w przygotowaniu publikacji, wykonują prace korektorskie i redakcyjne. Czasopismo zrzesza środowisko studenckie z naukowym i literackim. Na łamach „Prób” pojawiają się teksty zróżnicowane gatunkowo, których autorami są młodzi ludzie z całej Polski, niejednokrotnie debiutujący, oraz doświadczeni badacze i twórcy literatury. Zaangażowanie tych grup i ich wzajemny kontakt wzmacnia międzypokoleniowe więzi i wpisuje się w szeroko pojmowaną kulturę akademicką. W przygotowaniu jest kolejny, siódmy numer czasopisma. W roku akademickim 2021/2022 dr hab. B. Czarnecka kontynuowała projekt „Aktywna kultura pamięci – kobiece doświadczenie obozów koncentracyjnych” (<https://kobietywlagrze.pl/index.html>). Jest on odpowiedzią na duże zainteresowanie studentów tą tematyką. Ma za zadanie ułatwienie, szczególnie młodemu pokoleniu, wyobrażenia i zrozumienia czym było doświadczenie obozu koncentracyjnego dla kobiet.

Na Wydziale Filologicznym, odbywają się wykłady w ramach cyklu „Prelekcje Mistrzów”. Skierowane są one przede wszystkim do studentów humanistów, doktorantów oraz uczniów poszukujących możliwości spotkania z wybitnymi przedstawicielami nauki i kultury (<https://filologia.uwb.edu.pl/index.php/category/prelekcje-mistrzowskie/>). Na przykład, studenci w raportowanym okresie uczestniczyli w wykładzie dr hab. Marii Mocarz-Kleindienst, prof. KUL nt. „Między słowem, obrazem i dźwiękiem – o warsztacie pracy tłumacza filmowego” (10.05.2022 r.) oraz w wykładzie prof. P. Biłosa nt. „Literatura a rzeczywistość” (01.06.2022 r.).

Wymienione działania są jedynie przykładem wielu inicjatyw wspierających studentów w ich rozwoju, podejmowanych na WF we współpracy osób studiujących i wykładowców.

Studenci spełniający warunki formalne mają możliwość uzyskania wsparcia materialnego m.in. w postaci stypendiów naukowych i socjalnych, czy też możliwości zakwaterowania w domach studenta. Wszystkie niezbędne, szczegółowe informacje na ten temat są zawarte na stronie internetowej WF w zakładce „student – stypendia”. Odnaleźć tam można dokumentację (wzory wniosków), wskazówki dotyczące stypendiów, procedur składania wniosków, itd. Pomocą studentom służy także starszy referent mgr A. Szawel, z którą w danych kwestiach można kontaktować się telefonicznie, mailowo lub osobiście.

W minionym roku akademickim kontakt ze studentami z niepełnosprawnościami był ograniczony ze względu na pracę w trybie hybrydowym. Wykładowcy są informowani, że na ich zajęciach będą uczestniczyły osoby z niepełnosprawnościami i otrzymują rekomendacje, jak postępować z nimi w procesie dydaktycznym. Stosowano metody dydaktyczne odpowiadające rekomendacjom przedstawionym w orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności (wydłużony czas pracy, obecność w trakcie zajęć asystentów itd.). Pracownicy WF w ubiegłym roku akademickim uczestniczyli w serii obowiązkowych szkoleń świadomościowych, które miały na celu odpowiednie przygotowanie do pracy ze studentami z niepełnosprawnościami. Pełnomocnikiem Dziekana ds. Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych jest dr R. Szymula.

Wszystkie informacje dotyczące wsparcia studentów i doktorantów są zamieszczane na stronie WF, dodatkowo przekazywane są studentom pocztą elektroniczną oraz ustnie przez

wykładowców. Podlegają one systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Przykładem może być fakt, że władze uczelni przychyliły się do wniosku studenta niewidzącego do indywidualnego seminarium licencjackiego.

6. MONITOROWANIE MOBILNOŚCI STUDENTÓW I DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEJZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia odbywa się zgodnie z § 10 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

Mobilność międzynarodowa studentów odbywa się na mocy umów międzyuczelnianych podpisanych w ramach Programu Erasmus+, Programu Mobilności Studentów MOST oraz umów bądź porozumień zawartych niezależnie od tych programów.

W roku akad. 2021/22 odbywała się mobilność studentów i pracowników w ramach programu Erasmus. Studenci WF wyjeżdżali na studia (11 osób). Analiza mobilności w ramach programu Erasmus+ pokazuje, że studenci WF sporadycznie korzystają z możliwości odbycia praktyk w ramach umów (1 osoba). Większość studentów WF (73%) potwierdza w ankietach ewaluacyjnych, że pozyskuje poprzez stronę internetową WF informacje na temat możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany międzynarodowej.

Na WF przyjechali również studenci z zagranicy (12 osób, w tym z Łotwy, Litwy, Turcji i Włoch). W sprawozdawczym roku akademickim żaden student studiów doktoranckich nie uczestniczył w wymianie międzynarodowej. Na Wydziale nie było również doktorantów z zagranicy.

Z wymiany międzynarodowej korzystają również pracownicy WF. W minionym roku akademickim 14 osób wyjechało na wykłady, natomiast w celach szkoleniowych 7. Ponadto, korzystając z grantu Regionalnej Inicjatywy Doskonałości, w roku akademickim 2021/2022 wielu pracowników WF odbyło trzymiesięczne staże na uczelniach zagranicznych. Natomiast w ramach grantu badawczego Miniatura 5 naukowy staż zagraniczny odbyła dr Anna Sakowicz (Vytautas Magnus University, Wilno, Litwa).

Na WF funkcjonują umowne zasady zaliczania osiągnięć studentów i doktorantów. Nie są one sformalizowane. Zaliczenie osiągnięć studentów korzystających z mobilności międzynarodowej odbywa się na bazie udostępnionej przez studenta dokumentacji potwierdzającej zaliczenie poszczególnych przedmiotów na uczelni przyjmującej. Brak oceny z przedmiotu, którego zaliczenie zobligowane jest programem studiów, zobowiązuje studenta do „nadrobienia” braków. Wszystkie formalności związane z zaliczeniem osiągnięć kontrolują pracownicy dziekanatu w porozumieniu z koordynatorem programu Erasmus+ i koordynatorem dydaktycznym. Koordynatorami wydziałowymi byli: dr W. Gardocki (filologia polska), dr M. Białas (neofilologia: sekcja francuska), dr J. Partyka (neofilologia: sekcja angielska), dr K. Rutkowski (filologia rosyjska).

W miarę możliwości pracownicy WF wykorzystują doświadczenia zdobyte przez studentów wydziału podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem

poprawy jakości kształcenia na WF oraz opinie studentów przyjeżdżających na wydział na temat realizowanych studiów w stosunku do ich oczekiwań.

Jedynie 6 ankiet zostało wypełnionych przez studentów uczestniczących w wymianie międzynarodowej. Studenci podkreślają sprawny przebieg rekrutacji, przygotowania kompletu dokumentów aplikacyjnych. Zwracają uwagę na dobry kontakt z koordynatorem zarówno w czasie trwania rekrutacji, jak i podczas trwania stypendium. Wymiany międzynarodowe rozwijają umiejętności językowe, poszerzają horyzonty intelektualne. Studenci wracają w pełni usatysfakcjonowani z wyjazdów. Rekomendują wymiany międzynarodowe innym studentom.

Nieliczni studenci z sekcji filologii angielskiej, którzy skorzystali z mobilności (wyjazd do Turcji) są tylko częściowo zadowoleni z uczestnictwa w programie, choć deklarują wzrost kompetencji językowych oraz społecznych, jako rezultat wyjazdu. Poziom zajęć na uczelniach partnerskich oraz system pomocy studentom Erasmus+ oceniają na średni (według skali ankiety), zdarzały się problemy natury administracyjnej (np., brak możliwości uczestnictwa w wybranym wcześniej kursie ze względu na brak miejsc czy brak informacji w języku angielskim, problemy z łączem internetowym).

Studenci, którzy przyjechali na filologię angielską (7 osób), zgodnie deklarują zadowolenie z mobilności, podając wzrost kompetencji językowych i merytorycznych jako najważniejsze osiągnięcia. Studenci przyjeżdżający wyrazili także zadowolenie z opieki koordynatora i Działu Współpracy Międzynarodowej oraz warunków oferowanych w akademiku. Ich uwagi krytyczne dotyczyły niektórych kwestii administracyjnych (np., brak pełnego tłumaczenia strony Wydziału, problemy z podłączeniem do e-learningu) czy problemów z wyborem przedmiotów (np., ze względu na kolidujące godziny).

Studenci i doktoranci WF mają możliwość udziału w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących, w tym w językach obcych. Np., studenci uczestniczyli w 5-ciu seriach spotkań/wykładów z pracownikami naukowymi z trzech krajów (Turcja – 2 osoby, Uzbekistan – 2 osoby, Kolumbia – 1 osoba), którzy przyjechali do UwB w ramach programy Staff Mobility.

Monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia podlega przeglądowi, a ich wyniki w miarę możliwości są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Rekomendacja 1: Należy sformalizować system zasad zaliczania osiągnięć studentów korzystających z mobilności międzynarodowej, w tym z programu Erasmus+.

Rekomendacja 2: Wyniki ankiet powinny być przekazane przez koordynatorów Erasmusa Pełnomocnikom ds. dydaktycznych oraz Kierunkowym zespołom dydaktycznym w celu wykorzystania ich do działań doskonalących.

Rekomendacja 3: Należy umieszczać na stronie wydziału więcej szczegółowych informacji w językach obcych na temat mobilności w ramach programu Erasmus+.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Należy umieszczać na stronie wydziału więcej szczegółowych informacji w językach obcych na temat mobilności w ramach programu Erasmus+ ze szczególnym uwzględnieniem tych kierunków, które goszczą studentów z uczelni zagranicznych,

Realizacja: rekomendacja nie została zrealizowana.

Rekomendacja 2: Należy zwiększyć wymagania językowe wobec studentów z Chin goszczących na wydziale w ramach programu „Non-degree”, np. poprzez przeprowadzanie bardziej selekcyjnych testów.

Realizacja: w roku akad. 2021/22 na WF nie było studentów z Chin.

7. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

Uzyskanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów nastąpiło na podstawie § 12 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r., załącznik nr 5 do niniejszej uchwały. Odbyło się ono poprzez przeprowadzenie anonimowych badań ankietowych wśród 104 absolwentów Wydziału Filologicznego (na 287 wszystkich absolwentów), którzy obronili pracę dyplomową i wyrazili chęć udziału w badaniach, co stanowi 36% wszystkich ubiegłorocznych absolwentów. Wyniki analiz kwestionariuszy ankiet przedstawiono w tabeli (Tabela 1).

Absolwenci wysoko ocenili umiejętności i kompetencje miękkie oraz twarde rozwijane podczas studiów na WF. Aż 86% ankietowanych deklaruje, że studia umożliwiły w bardzo dużym i dużym stopniu rozwój umiejętności samodzielnego doksztalcania się. Jest to bardzo ważna kompetencja w kontekście dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Bardzo dobrze zostały ocenione formy zajęć stosowane podczas procesu dydaktycznego oraz kompetencje nauczycieli akademickich. Nieco więcej niż połowa respondentów (59%) wybrałaby ten sam kierunek na UwB gdyby jeszcze raz zdawała na studia. Jedynie 9% studentów zdecydowałoby się na ten sam kierunek, ale na innej uczelni i 21% studentów wybrałoby inny kierunek na UwB, a 11% – inny kierunek na innej uczelni.

Tabela 1. Wyniki ankiety absolwenta Wydziału Filologicznego, w której wzięło udział 104 respondentów.

WYNIKI ANKIETY ABSOLWENTA WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO (dane liczbowe)							
1	Proszę ocenić, w jakim stopniu ukończone przez Panią/ Pana studia pozwoliły na rozwinięcie:	bardzo dużym	dużym	średnim	małym	bardzo małym	Nie dotyczy
A	Znajomości zagadnień teoretycznych	60	38	6			
B	Umiejętność rozwiązywania praktycznych problemów	38	40	19	4	2	
C	Zdolność do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów	29	38	27	6	2	
D	Umiejętność pracy zespołowej	44	37	21	1	1	
E	Umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi	47	42	12	3		
F	Umiejętności samodzielnego doksztalcania się	48	41	12	1		

G	Wiedzy o świecie	45	39	14	3	1	
H	Możliwości realizacji własnych zainteresowań	43	38	16	4	1	
2.	Jak ocenił(a)by Pan / Pani poszczególne elementy procesu dydaktycznego na Pana / Pani kierunku	bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie dotyczy
A	Wykłady	42	49	10	1		
B	Ćwiczenia i konwersatoria	49	48	5	1		
C	Seminaria i proseminaria	60	36	8			
D	Przedmioty fakultatywne	48	39	11	1	2	
E	Lektoraty	45	44	6	3	3	
F	Warsztaty i laboratoria	59	32	6	1	2	
G	Praktyki i zajęcia poza uczelnią	44	30	22	1	4	
H	Indywidualne konsultacje	50	32	17	2	4	
I	Organizacja studiów (rozkład zajęć itp.)	33	41	18	9	1	
3.	<p>Co Pana/ Pani zdaniem należy zmienić przede wszystkim, by poprawić ogólną jakość kształcenia (najczęściej występujące odpowiedzi – odpowiedzi oryginalne):</p> <ul style="list-style-type: none"> – plan zajęć (zmniejszenie odstępów czasowych między zajęciami, zbyt dużo okienek; stosować bardziej logiczny plan; ułożyć lepszy plan zajęć, taki w którym nie ma 5 zajęć pod rząd; należy poprawić organizację na uczelni – studenci często skarżą się na problemy z rozkładem zajęć i trudności związane z harmonogramem; plan zajęć, który umożliwiłby pracę; poprawienie rozkładu zajęć żeby były lepiej zorganizowane np. żeby jednego były 3 zajęcia i dwa dni wolne zamiast mieć 3 dni po jednych zajęciach dziennie); – słabe wyposażenie sal, co utrudnia wykładowcom prowadzenie zajęć; ulepszenie sprzętu dydaktycznego; sprzęt multimedialny wymienić na nowszy; zaopatrzenie informatyczne sal; wyposażyć sale w rzutniki i laptopy; polepszyć jakość/szybkość w sprawności funkcjonowania portali elektronicznych, jeśli jest potrzeba kształcenia zdalnego; poprawić warunki na korytarzach i w salach; warto popracować nad ogólną organizacją UwB, przepływem informacji i komunikacji między student-wykładowca; poprawić nastawienie pracowników do studentów; stosunek wykładowca-student. Relacje powinny być mniej formalne. Niektórzy wykładowcy mniej wyniośli; – skupić się na zajęciach specjalizacyjnych, bądź takich, które są bliższe specjalizacji wybranej przez studentów; skupić się na zajęciach których tematy przydadzą się nam w przyszłości zamiast zapychać plan zajęciami bezsensownymi z których nic się nie wynosi; zadbać o poziom języka na lektoratach; zajęcia ćwiczeniowe powinny być bardziej interaktywne i stymulujące, należy unikać trybu zdalnego zajęć; podwyższyć kompetencje wykładowców w zakresie obsługi sprzętu komputerowego; mniej zagadnień teoretycznych, egzaminy, które odpowiadają umiejętnościom, zamiast uczenia się na pamięć 200 stron materiału; więcej angielskiego na specjalności FAT; moim zdaniem należałoby zorganizować większy wybór lektoratów; więcej zajęć z mówienia, aby ćwiczyć słownictwo; należy zwiększyć liczbę zajęć poświęconych rozmowom w danym języku; więcej zajęć praktycznych, więcej czasu poświęcić na rozmowę w języku obcym; powinno być więcej przedmiotów praktycznych (np. nauki języka rosyjskiego); więcej rozmów na zajęciach w języku, którego się uczymy; studia zaoczne. 						
4.	Jak ocenia Pan/ Pani kompetencje nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB na ukończonym przez Pana / Panią kierunku?	Wysoki poziom profesjonalizmu	Raczej wysoki poziom profesjonalizmu	Zróżnicowany poziom profesjonalizmu	Raczej niski poziom profesjonalizmu	Niski poziom profesjonalizmu	
A	Wśród profesorów i doktorów habilitowanych	77	25	2			

B	Wśród doktorów	70	27	6	1	
C	Wśród magistrów	59	29	15		
D	Wśród pracowników dziekanatu	72	26	6		
E	Wśród pracowników sekretariatu	69	28	7		

Studenci wskazali w ankiecie, co należy zmienić ich zdaniem, aby poprawić jakość kształcenia. Najczęstsze odpowiedzi dotyczyły konieczności poprawy organizacji studiów, w tym lepszego rozkładu zajęć, jakości wykorzystywanego sprzętu technicznego, wprowadzenia większej liczby zajęć praktycznych i zmniejszenie liczby zajęć teoretycznych, wprowadzenia zajęć dodatkowych uwzględniających przyszłe potrzeby zawodowe studentów, poprawy komunikacji ze studentem i przepływu informacji na temat organizacji studiów i wydarzeń organizowanych na wydziale. Wyniki badań ankietowych są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

8. MONITOROWANIE RELACJI Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM W ODNIESIENIU DO PROGRAMU STUDIÓW

W oczekiwaniu na wprowadzenie zmian w programach studiów prowadzonych na Wydziale Filologicznym UwB, filologii i filologii polskiej, które byłyby wynikiem spotkania Wydziałowej Rady Konsultacyjnej z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych, które odbyło się 23 marca 2021 roku w trybie online, Wydział utrzymuje stałe kontakty z potencjalnymi pracodawcami swoich absolwentów.

W ciągu ostatnich trzech lat przeprowadzono nieliczne ankiety z udziałem różnych grup pracodawców, którzy mogliby potencjalnie być zainteresowani zatrudnianiem absolwentów studiów prowadzonych na wydziale lub już faktycznie takich absolwentów zatrudniają. Ankiety przeprowadzono między innymi w Telewizji Polskiej Odział w Białymstoku, Polskim Radiu Białystok, Radiu Akadera, Książnicy Podlaskiej, Kurierze Porannym, Biurze Tłumaczy „Lexon”, Muzeum Podlaskim, Podlaskim Oddziale Straży Granicznej, Fundacji Pogranicze, Fundacji Sąsiedzi, Teatrze Dramatycznym w Białymstoku, Białostockim Teatrze Lalek, Podlaskim Kuratorium Oświaty oraz w szkołach: I Społecznym Liceum Ogólnokształcącym, I LO w Białymstoku, II LO w Białymstoku, IV LO w Białymstoku i Liceum Ogólnokształcącym w Łapach.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 6 ankiet pracodawców o poziomie zatrudnienia absolwentów.

Wnioski z przeprowadzonych ankiet są jednocześnie sugestiami do modyfikacji programów studiów i towarzyszącym im efektom uczenia się. Wśród postulowanych zmian w kompetencjach twardych absolwentów powtarzają się: większa wielojęzyczność na filologiach obcych (to znaczy praktyczna znajomość innego niż angielski języka obcego), większy zakres kompetencji językowych (w mowie i piśmie), znacznie lepsze przygotowanie do pracy z wykorzystaniem nowoczesnych mediów i narzędzi cyfrowych, większy zakres wiedzy ogólnohumanistycznej u absolwentów filologii obcych i większy zasób umiejętności praktycznych u absolwentów filologii polskiej. Potencjalni pracodawcy zwracają też uwagę na

„nierealistyczne wymagania dotyczące rynku pracy”, brak świadomości własnych kompetencji oraz brak poczucia konieczności stałego dokształcania się i podnoszenia kompetencji już po zatrudnieniu albo ukończeniu studiów pierwszego stopnia.

W roku akademickim 2021/22 złożona została dokumentacja niezbędna do uruchomienia kierunku lingwistyka stosowana „Wschód – Zachód”, uwzględniająca w programie kształcenia język niemiecki i rosyjski. Planowany kierunek nie uzyskał jednak zgody Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Realizacja rekomendacji WZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja 1: Przeprowadzenie wśród pracodawców anonimowych badań ankietowych o poziomie zatrudnionych absolwentów.

Realizacja: Przeprowadzono 6 ankiet pracodawców o poziomie zatrudnienia absolwentów.

9. MONITOROWANIE KARIER ZAWODOWYCH ABSOLWENTÓW

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów odbywa się na podstawie § 14 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* Badania ankietowe z tego zakresu prowadzi Biuro Karier przy pomocy ankiety internetowej (CAWI) udostępnionej przez Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS) za pomocą serwisu Ankieter. Jego rezultatem jest opracowanie pt. „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2019/2020. Raport z badań.”

W badaniu losów absolwentów rocznika 2019/2020 w **3 lata** po ukończeniu studiów wzięło udział 42 absolwentów Wydziału Filologicznego (spośród 256).

Wyniki badania pokazały, że 83% respondentów posiada zatrudnienie. Studenci mieli trudności ze znalezieniem pracy i były one związane z brakiem ofert na lokalnym rynku pracy (92%), nieatrakcyjnymi zatrudnieniami (77%) oraz brakiem doświadczenia zawodowego (77%).

Prawie połowa ankietowanych (47%) wykonuje pracę zgodną z wykształceniem i aż 61% wykorzystuje w swojej pracy umiejętności, które nabyli podczas studiów.

Respondenci (61%) podejmowali zatrudnienie podczas studiów. Większość z nich (64%) jest zdania, że trudno było pogodzić studiowanie oraz pracę zarobkową. Trudności upatrują w niedogodnych godzinach zajęć, tj. długich przerwach pomiędzy zajęciami lub pojedynczych zajęciach w ciągu dnia, a także w dużej liczbie zajęć oraz dużej odległości między uczelnią a miejscem pracy.

Jedynie 26% absolwentów deklaruje (w odpowiedzi na pytanie: W jakim stopniu ukończone studia przygotowały Ciebie do wykonywania zawodu?), że studia przygotowały ich pod względem praktycznych, a 38% – pod względem teoretycznym. Natomiast 24% respondentów stwierdziło, że studia nie przygotowały ich pod względem praktycznym i 21% – pod względem teoretycznym. Pozostali ankietowani nie mają jednoznacznej opinii na temat.

Absolwenci Wydziału Filologicznego UwB są zdania, że jednostka pomogła im w rozwijaniu umiejętności specjalistycznych (60% wskazań) oraz nauce języków obcych (69%). Jeżeli chodzi o kompetencje informatyczne oraz interpersonalne to ankietowani nie oceniają ich pozytywnie. Aż 67% ankietowanych stwierdziło, że nie rozwinęli umiejętności

informatycznych, a 48% – umiejętności interpersonalnych. Warto zauważyć, że 69% respondentów nie udzielała się w żadnej organizacji podczas swoich studiów.

Przeprowadzone badanie pokazało, że ten sam kierunek na UwB wybrałoby 41% respondentów, ten sam kierunek, ale na innej uczelni – 15%, inny kierunek na UwB – 15 % oraz inny kierunek na innej uczelni – 29%.

Dział Spraw Studenckich, Sekcja – Biuro Karier, przeprowadziło w grudniu 2021 - styczniu 2022 roku Badanie Losów Absolwentów (BLA) rocznika 2020/2021. Narzędziem badawczym była ankieta internetowa (CAWI1), która została udostępniona przez Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS) za pomocą serwisu Ankieter. W badaniu losów absolwentów **6 miesięcy** po ukończeniu studiów wzięło udział 50 absolwentów Wydziału Filologicznego (spośród 249).

Badania pokazały, że połowa studentów (52%) podjęła zatrudnienie w ciągu 6 miesięcy po zakończeniu studiów. Aż 54% absolwentów WF UwB nie pracuje w branży, w której się kształcili. Jedynie 34% respondentów deklaruje, że wykorzystuje w pracy umiejętności, które nabyli podczas studiów. Większość osób pozostających bez pracy kontynuuje studia.

Większość absolwentów (64%) podejmowała już pracę w trakcie studiów. Połowa badanych nie miała większych trudności z tym, aby pogodzić obowiązki zawodowe ze studiami. Osoby, które miały jakieś trudności zdecydowanie najbardziej narzekają na niedogodne godziny zajęć (długie przerwy pomiędzy zajęciami lub pojedyncze zajęcia w ciągu dnia) lub dużą liczbą zajęć.

Dokładnie 3/4 badanych pozytywnie ocenia czas praktyk. Tylko 15% ankietowanych uważa, że praktyki były stratą czasu. Dokładnie 36% absolwentów WF UwB uważa, że studia przygotowały ich do wykonywania zawodu teoretycznie i jedynie 24% czuje się przygotowana praktycznie. Wśród badanych absolwentów były osoby, które wyraziły inne stanowisko: 22% respondentów stwierdziło, że studia nie przygotowały ich pod względem teoretycznym i 36% – pod względem praktycznym. Dokładnie 80% respondentów nie angażowało się w życie studenckie.

Respondenci musieli również odpowiedzieć na pytanie: *W jakim stopniu ukończone studia pomogły Ci w rozwinięciu poniższych umiejętności?* Najwięcej ankietowanych (62%) uważa, że rozwijali umiejętności z zakresu nauki języków obcych. Porównywalna ilość absolwentów – 46% i 44% – deklarowała, że w trakcie studiów rozwijali umiejętności specjalistyczne oraz interpersonalne. Na podstawie wyników badania można wnioskować, że w czasie edukacji akademickiej nie są rozwijane umiejętności informatyczne. Tak stwierdziło 70% ankietowanych.

Wyniki badania pokazały, że ten sam kierunek na UwB wybrałoby 44% absolwentów WF, ten sam kierunek, ale na innej uczelni – 18%, inny kierunek na UwB – 14 % oraz inny kierunek na innej uczelni – 24%.

.....
(podpis i pieczęć Dziekana)